

ÚRSKURÐARNEFND UM VIÐSKIPTI VIÐ FJÁRMÁLAFYRIRTÆKI

Fjármálaeftirlitið · Suðurlandsbraut 32 · 108 Reykjavík · Sími: 525 2700 · Fax: 525 2727

Ár 2003, þriðjudaginn 28. október, er fundur haldinn í Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Guðjón Ólafur Jónsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Grétar Grétarsson, Sölvi Sölvason og Vilhjálmur H. Vilhjálmsón.

Fyrir er tekið **mál nr. 12/2003**:

M
gegn
fjármálafyrirtækinu F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r:

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar, og fjármálafyrirtækið F, hins vegar, hér eftir nefnt varnaraðili.

Málið barst úrskurðarnefnd 11. júlí 2003 með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 9. sama mánaðar. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 14. júlí 2003, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi hans, dagsettu 27. ágúst 2003. Bréfið var sent sóknaraðila með bréfi nefndarinnar, dagsettu 29. ágúst 2003, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Þær bárust með bréfi sóknaraðila, dagsettu 21. september 2003. Með bréfum nefndarinnar til aðila málsins, dagsettum 12. september 2003, var óskað eftir frekari upplýsingum og gögnum. Svar barst frá sóknaraðila með bréfi hans, dagsettu 21. september 2003, og frá varnaraðila með bréfi, dagsettu 6. október 2003.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 8. og 15. september og 7. og 28. október 2003.

II.

Málsatvik.

Hinn 4. apríl 2001 keypti sóknaraðili fyrir milligöngu varnaraðila hlut í franska fyrirtækinu A að nafnverði 4.000 evrur á genginu 3,26 eða sem svarar 13.040 evrum. Að viðbætti þóknun varnaraðila, 195,60 evrur, greiddi sóknaraðili alls 13.235,60 evrur við kaupin, sem miðað við gengi evru þann dag, kr. 81.62, nam alls kr. 1.080.290. Ágreiningslaust er með aðilum að umrædd kaup fóru fram að frumkvæði og að ósk sóknaraðila og að hlutur hans var skráður á nafn varnaraðila í hlutaskrá Integra.

Nokkru eftir kaupin gerði B, Bandaríkjum Norður-Ameríku, yfirtökutilboð í A. Fól tilboðið í sér að hluthafar fengju 3/4 hlutar í B fyrir hvern hlut í A.. Ágreiningslaust er með aðilum að varnaraðili framsendi sóknaraðila svofelldan rafpóst hinn 12. júní 2001:

*„A is suspended until the stock swap operation ends. As you might know, the US company B offered a 22% premium on the last quoted A share price.
0,75% B = 1 A”*

Af tölvusamskiptum aðila verður ráðið að varnaraðili hafi sent sóknaraðila rafpóst hinn 22. október 2001 þar sem hann kveðst munu senda sóknaraðila upplýsingar um A um leið og þær bærust. Þá sést að sóknaraðili hefur sent varnaraðila rafpóst hinn 2. júlí 2002 þar sem hann kveðst vera að leita betur án þess þó að ráðið verður að hverju leitað sé. Hinn 10. júlí 2002 sendi varnaraðili sóknaraðila rafpóst þar sem sóknaraðili er upplýstur um að hann eigi enn 4.000 hluti í A. Með rafpósti hinn 13. nóvember 2002 var sóknaraðili upplýstur um að félagið hefði verið tekið til gjaldþrotaskipta 3. september 2002 og að gengið á hlutum þess hefði verið 0,2 evrur hinn 23. ágúst 2002. B mun einnig vera gjaldþrota.

Með bréfi, dagsettu 13. nóvember 2002, kvartaði sóknaraðili yfir því við varnaraðila að hann hefði ekki sinnt hlutverki sínu sem vörslumaður bréfa sóknaraðila í A og óskaði eftir því að varnaraðili endurgreiddi sér kaupverð hlutanna ásamt vöxtum. Á næstu vikum og mánuðum reyndu aðilar að ná sáttum án þess þó að varnaraðili féllist á að hann bæri ábyrgð á tjóni sóknaraðila. Samkomulag náðist ekki og skaut sóknaraðili máli þessu til úrskurðarnefndarinnar með kvörtun, dagsettri 9. júlí 2003.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili gerir þá kröfu að varnaraðila verði gert að greiða honum kr. 1.080.290, auk 9% vaxta, kr. 218.759, eða samtals kr. 1.299.049.

Sóknaraðili telur varnaraðila ekki hafa sinnt skyldum sínum um upplýsingagjöf varðandi framvindu mála hluthafa hjá A þrátt fyrir að hafa fengið upplýsingar frá félaginu sem höfðu umtalsverða þýðingu fyrir hluthafa.

Sóknaraðili kveðst hafa spurst fyrir um A hinn 12. júní 2001 og þá fengið svör frá varnaraðila. Næst hafi heyrst frá varnaraðila 22. október 2001 og aftur 10. júlí 2002. Þá hafi hins vegar allt verið um garð gengið og tjónið orðið.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili mótmælir kröfum sóknaraðila og gerir þá kröfu að þeim verði hafnað. Varnaraðili vísar til þess að ekki hafi verið um ræða vörslusamning eða annan formlegan samning milli aðila heldur hafi verið um stök viðskipti að ræða sem sóknaraðili hafi óskað eftir. Hafi hann hvorki það ráðgjöf frá sérfræðingum varnaraðila né óskað eftir annarri þjónustu hans en milligöngu um viðskiptin.

Varnaraðili bendir á að í þeim tilvikum sem hér um ræði taki fjármálafyrirtæki á sig ákveðnar skyldur sem lúti fyrst og fremst að því að koma á framfæri til viðskiptamanna þeim upplýsingum sem því berast frá hinum erlendu félögum vegna hlutabréfaeignarinnar. Varnaraðili mótmælir því að hafa ekki sinnt upplýsingaskyldu sinni gagnvart sóknaraðila og vísar í því skyni til rafpósts sem varnaraðili hafi sent sóknaraðila 12. júní 2001. Hafi sóknaraðili aldrei óskað eftir því að varnaraðili hefði milligöngu um að taka tilboði B. Þá hafi sóknaraðili heldur ekki óskað eftir því að varnaraðili hefði milligöngu um að selja hluti hans í A. Kveðst varnaraðili engar skyldur hafa haft til að vakta hlutaeign sóknaraðila í félaginu.

Varnaraðili vísar því á bug að hann beri nokkra ábyrgð á tjóni sóknaraðila. Þá gerir varnaraðili athugasemdir við kröfu sóknaraðila og vísar til þess að sóknaraðili hafi á þeim tíma sem yfirtökutilboð B var sett fram átt nokkra möguleika. Í fyrsta lagi hafi hann

getað skipt hlutum sínum í hluti í B og annað hvort selt bréfin strax eða síðar. Þá hafi hann getað ákveðið að taka ekki tilboðinu og selt hluti sína þá þegar eða síðar. Kveðst varnaraðili eins og fyrr segir hafna því að bera nokkra ábyrgð á tjóni sóknaraðila. Í öllu falli geti varnaraðili ekki borið ábyrgð á því öllu. Vísar varnaraðili m.a. til þess að sóknaraðili virðist sjálfur hafa fylgst vel með umræddum félögum og óskað eftir að kaupa hluti í A að eigin frumkvæði. Þá hafi upplýsingar í rafpósti varnaraðila til sóknaraðila hinn 12. júní 2001 a.m.k. átt að gefa sóknaraðila tilefni til að kanna málið sjálfur. Telur varnaraðili því að ábyrgð vegna viðskiptanna og þess tjóns sem sóknaraðili varð fyrir hvíli fyrst og fremst á sóknaraðila sjálfum.

V.

Niðurstaða.

Ekki er ágreiningur með aðilum um að varnaraðili hafi að ósk sóknaraðila haft milligöngu um kaup hans á hlutum í franska félaginu A og að hlutirnir hafi verið skráðir á nafn varnaraðila í hlutaskrá félagsins. Eins og varnaraðili hefur sjálfur bent á hvíldi á honum sú skylda að senda þær upplýsingar sem honum bárust sem skráðum hluthafa í A áfram til sóknaraðila sem var raunverulegur eigandi hlutanna.

Með bréfi nefndarinnar til varnaraðila, dagsettu 12. september 2003, var þess óskað að varnaraðili upplýsti hvaða upplýsingar og gögn hann hefði fengið í hendur um A frá og með 4. apríl 2001, þ.e. þeim degi sem sóknaraðili keypti hluti sína í félaginu, og hverjum þeirra hann hafi komið áfram til sóknaraðila, hvenær og með hvaða hætti. Jafnframt var óskað eftir afritum gagna þessu viðvirkjandi. Í svari varnaraðila, dagsettu 6. október 2003, vísaði varnaraðili til þess að vörslubanki varnaraðila í Lundúnum í Englandi hafi annast vörslu þeirra bréfa sem varnaraðili hafi haft milligöngu um að kaupa fyrir sóknaraðila. Beri þeim banka að senda allar tilkynningar er varði verðbréf sem séu í hans vörslu og hafi það m.a. gilt um fréttir af yfirtökutilboði í B í hluti í A. Varnaraðila hafi hins vegar ekki reynst unnt að finna þá tilkynningu sem um ræði en geti þó ekki útilokað að hún hafi borist varnaraðila. Hins vegar vísar varnaraðili til rafpósts 12. júní 2001 sem hann kveður hafa að geyma frétt um yfirtökutilboð B.

Samkvæmt framansögðu verður við það að miða að sóknaraðila hafi ekki borist önnur gögn frá varnaraðila um rekstur A eða yfirtökutilboð B í hluti félagsins en fyrrgreindan rafpóst. Er hann birtur í heild sinni í kafla II. hér að framan. Þrátt fyrir að af póstinum verði ráðið að B hafi boðist til að kaupa hluti í A felur hann ekki í sér tilkynningu um yfirtökutilboð félagsins, hvers efnis það sé eða skilyrði þess að öðru leyti. Telja verður að sóknaraðili hefði haft af því réttmæta hagsmuni að fá tilkynningu um yfirtökutilboð B. Varnaraðili hefur ekki getað sýnt fram á að sér hafi borist umrædd tilkynning og því síður að sóknaraðila hafi verið send hún. Kemur fyrrgreindur rafpóstur ekki í stað hennar. Ekki þykir ástæða til að ætla annað en að varnaraðila eða erlendum umboðsaðila hans hafi borist umrædd tilkynning. Verður varnaraðili, sem býr yfir sérfræðikunnáttu á sviði verðbréfavíðskipta og hefur starfsleyfi til þeirra, sjálfur að bera hallann af því hafi umrædd tilkynning ekki borist honum frá erlendum vörslubanka og viðsemjanda varnaraðila eða hún ekki send sóknaraðila af öðrum ástæðum. Eins og mál þetta liggur fyrir og vörnum varnaraðila er háttáð verður því að telja að skort hafi á að fullnægjandi upplýsingar um umrætt yfirtökutilboð hafi borist frá varnaraðila til sóknaraðila. Verður varnaraðili að bera það tjón sem af þeim upplýsingaskorti kann að hafa hlotist.

Hefði sóknaraðili búið yfir upplýsingum um yfirtökutilboð B hefði hann getað ákveðið að skipta á 4.000 hlutum sínum í A í 3.000 hluti í B. Þá hluti hefði hann fyrst getað selt 24. september 2001 á markaði í Frakklandi á genginu 1,58. Miðað við gengi evru þann dag, kr. 92,07, hefði hann fengið kr. 436.412 fyrir þá hluti sína. Hlutfé í B mun hafa verið fært niður í maí 2002 og hefði sóknaraðili þá átt 1/20 af því sem hann áður átti eða 150 hluti. Ekki var unnt að selja bréf í Bandaríkjum Norður-Ameríku fyrir en ári eftir yfirtökutilboð eða í október 2002. Þá var gengi félagsins þar í landi um 0,32. Félagið er nú gjaldþrota eins og fyrr sagði.

Hefði sóknaraðili hins vegar tekið ákvörðun um að eiga áfram 4.000 hluti í A hefði hann hinn sama dag, 24. september 2001, getað selt þá hluti sína á genginu 0,7 evrur sem miða við gengi þann dag hefði numið kr. 257.796. Hann hefði hins vegar getað átt hluti sína áfram þar til þeir urðu verðlausir við gjaldþrot félagsins.

Engin rök mæla með því að taka til greina kröfu sóknaraðila um bætur sem nemi endurgreiðslu kaupverðs hluta hans í A. Verður hann sjálfur að bera ábyrgð á verðþróun hluta í félaginu þar til tilkynning um yfirtöku B á hlutum í félaginu var send út. Fyrir liggur að hefði sóknaraðili átt þess kost að skipta 4.000 hlutum sínum í félaginu í 3.000 hluti í B var markaðsverð þeirra miðað við fyrsta mögulega söludag kr. 178.616 hærra en markaðsverð þeirra 4.000 hluta sem sóknaraðili átti í A þann sama dag. Er rétt með vísan til framanritaðs að varnaraðili beri hallann af því hvort sóknaraðili hefði tekið umræddu tilboði eður ei, selt hluti sína í hvoru félaginu sem var eða átt þá áfram. Með vísan til framanritaðs þykir rétt eins og atvikum er hér háttað að varnaraðili bæti sóknaraðila ofangreindan mismun miðað við 24. september 2001.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Varnaraðili, fjármálafyrirtækið F, greiði sóknaraðila M, kr. 178.616.

Reykjavík, 28. október 2003.

Guðjón Ólafur Jónsson

Geir Arnar Marelsson

Grétar Grétarsson

Sölvi Sölvason

Vilhjálmur H. Vilhjálmsson